

Yhteiskuntapolitiikka

27.5.2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kuulemistilaisuutenne 28.5.2026

HE 94/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä työvoimaviranomaisille säädettäisiin oikeus saada ja käsitellä nykyistä laajemmin sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja asiakkaiden tietoja, jotka ovat välttämättömiä työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien toimeenpanemiseksi ja työllisyyden edistämiseksi. KEHA-keskukselle säädettäisiin oikeus saada sellaisia tulotietojärjestelmään tallennettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä valtionavustuksiin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Lisäksi tehtäisiin muita lakitekniisiä muutoksia.

Tulotietojen käsittely ja käyttötarkoitukset

SAK korostaa, että työnhakija-asiakkaiden tulorekisteriin tallennettujen tietojen käytön tulee perustua välttämättömyyteen. Työnhakijoiden yksityisyyden suoja ja oikeusturva tulee taata. Toimeenpanossa on varmistettava, että viranomainen saa vain välttämättömät tiedot - esimerkiksi palvelun kohdistamiseksi, tutkimustoimintaan ja tiedolla johtamiseen.

Kun tulorekisteristä saatavia tietoja käytetään tiedolla johtamiseen, on huomioitava, että käytetään myös muita tarvittavia mittareita, kuten työsuhteiden laatua. On otettava huomioon, että eri aloilla on erilaisia palkkatasoja. Lisäksi on otettava esityksen sivun 15 toteamus, siitä että tulorekisterin tiedoilla ei pystytä arvioimaan esimerkiksi työkyvyn tai osaamisen kehittymistä palveluissa, joten palveluiden kaikkia vaikutuksia ei voida arvioida pelkästään tulotiedoista tehtyjen oletusten pohjalta.

Lisäksi tulorekisteriin ilmoitettavat täydentävät tiedot eivät ole kattavia, koska työnantajat eivät aina ilmoita vapaaehtoisesti ilmoitettavia tietoja tulorekisteriin. SAK esittääkin, että jatkossa tulorekisterin tietosisältöä kehitetään vastaamaan sosiaaliturvajärjestelmän toimeenpanon tarpeita laajemminkin. Tämä voidaan toteuttaa muun muassa lisäämällä työntajille tulorekisteriin pakollisesti ilmoitettavia tietoja, kuten erittelyt palkkatiedoista ja poissaolotiedoista.

Esitysluonnoksen sivulla 30 todetaan: ”tulotietojen käsittelyn avulla työvoimaviranomainen voisi saada työnhakijoista enemmän tietoa heidän yksilöllisen työllistymisensä edistämiseksi sekä resurssien tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Näin voitaisiin mahdollisesti tunnistaa aikaisemmin heikommassa työmarkkina-asemassa olevia työnhakijoita ja edistää heidän työllistymistään ja

Yhteiskuntapolitiikka

tarkoituksenmukaisempiin palveluihin ohjaamista aikaisemmassa työnhaun vaiheessa. Toisaalta tietojen käsittely voisi myös rajoittaa jonkin työnhakijaryhmän pääsyä oikea-aikaisiin palveluihin, jos kohderyhmän osalta palveluiden tarjoaminen arvioidaan vaikuttavuudeltaan heikoksi. Vaikutukset olisivat siis riippuvaisia siitä, miten tietoa hyödynnetään esimerkiksi palvelutarpeen arvioinnin ja palveluiden vaikuttavuuden arvioinnin tukena.” Esityksestä ei kuitenkaan käy täysin ilmi, miten tulotiedot auttavat esimerkiksi heikommassa työmarkkina-asemassa olevien tunnistamiseen.

Kunnan yleisen toimivallan työnhakua ja työllistymistä tukevien palvelujen kirjaamisvelvollisuus

Esityksen lausuntokierroksen versiossa esitys sisälsi työvoimaviranomaisille täsmennetyn kirjaamisvelvoitteen muista kuin työvoimapalveluiden järjestämislain (380/2023) määrittämistä palveluista. Hallituksen esityksestä tämä on jätetty pois. SAK pitää tätä valitettavana, koska muutos olisi ollut hyvä ja tärkeä. Esimerkiksi tiedolla johtamisen, työvoimapalveluiden ohjaamisen ja kehittämisen sekä asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta tulisi tietää, millaisia muita työnhakua ja työllistymistä tukevia palveluita työllisyysalueet tarjoavat kuntien yleisen toimialansa perusteella.

Muutosten seuranta

SAK pitää tärkeänä, että muutosten vaikutuksia seurataan. Seurannassa tulee analysoida, toteutuvatko tavoitteet tuottaa palvelut tarkoituksenmukaisemmin ja kustannustehokkaammin sekä pystyvätkö työvoimaviranomaiset tarjoamaan entistä yksilöllisempiä, vaikuttavampia ja kohdennetumpia työvoimapalveluja asiakkailleen.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

Alli Tiensuu
Asiantuntija, työllisyys
alli.tiensuu@sak.fi
puh. 043 824 5007